

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Eloisa James
YOUR WICKED WAYS

Copyright © 2004 by Eloisa James, Inc.

All rights reserved.

Translation Copyright © 2023 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04954-1

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Eloiza DŽEJMS

*Skandalozan
plan*

Prevela Branislava Maoduš

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2023.

POGLAVLJE PRVO

U najstrožem poverenju...

18. mart 1816.

Grofica Pandros ledi Patriši Hamilton

... najdraža, što se tiče vesti o podvizima erla Godvina, mogu samo reći da me ništa neće iznenaditi. Pokojna grofica Godvin (a bila je, kao što znaš, jedna od mojih najbliskijih prijateljica) prevrnu-la bi se u grobu da zna kako njen sin u njenoj kući prima operске pevačice! I drhtim pri pomisli da jedna od tih ozloglašениh žena zapravo živi sa njim. Nikada mi neće biti jasno kako njegova sirota žena može da hoda podignute glave. Helen je oduvek pokazivala nadahnjujuću pribranost, no čula sam šapat – tek šapat – da bi mogla zatražiti razvod. Ne mogu da zamislim koliko će to koštati, ali Godvin prima najmanje petnaest hiljada godišnje i verovatno to može da priušti. U svakom slučaju, draga, zapravo istinski žu-dim da čujem kakvi su tvoji planovi za izlazak u društvo mile Pa-triše. Zar mi nisi rekla da planiraš bal za vikend petog? Gospođa Elizabet Frimabl mi kaže...

Eloiza Džejms

21. april 1816.

Helen Godvin, grofica Godvin, svojoj majci sa trenutnim boravištem u Batu

Draga majko,

Saosećam nadasve sa tvojim jadom zbog nastavka propasti mog braka. Sasvim sam svesna da je moja odluka da pobegnem i venčam se sa Risom porodicu izložila skandalu, ali želela bih da te podsetim da se to desilo pre mnogo godina. Jednako sam svesna da bi razvod bio daleko šokantniji. No preklinjem te da prihvatiš moju odluku. Prosto ne mogu da nastavim dalje na ovaj način. Srce me boli kada pomislim na moj život.

Tvoja odana kćerka,
Helen, grofica od Godvina

22. april, 1816.

Ris Holand, erl Godvin svom bratu, vikaru u Severnoj oblasti

Dragi Tome,

Ovde je sve dobro. Da, znam da se sekiraš zbog zlog glasa na koji sam dospeo, no prosto ćeš morati da previdiš ljagu koju sam bacio na porodično ime. Uveravam te da su moji gresi čak i obilniji no što su ti tvoji pobožni korespondenti javili. Žene svakog dana igraju na trpezarijskom stolu.

Tvoj uz sva primerena osećanja,
Ris

Skandalozan plan

22. april 1816.

Gospođica Patriša Hamilton gospođici Pruneli Forbs-Šaklet

Draga Pruns,

Nadasve je strašno što te je mama zarobila na selu! Kada name-rava da te dovede u grad? Dajem ti reč da je ovde već gužva i ako se ne zakaže, nemoguće je pronaći švalju koja je spremna makar i da razgovara o dvorskoj haljini. Ali, Pruns, juče sam srela nadasve fascinantnog muškarca. Navodno je strašno, strašno ozloglašen – osvedočeni raskalašnik! Neću ovde zapisati njegovo ime, u sluča-ju da se moj nepodnošljivi mlađi brat dokopa pisma pre nego što ga pošaljem, ali erl je i inicijali su mu R. H. Možeš ga potražiti u *Debretovoj knjizi plemstva i baronetstva*. Čujem da je pre nekoliko godina izbacio ženu iz kuće i sada živi sa operskom pevačicom! Moja majka (kao što možeš zamisliti) odmah je zanemoćala od teskobe i rekla mi je kasnije da i ne pomišljam da igram s njim jer se priča o razvodu. Zamisli: da ja plešem sa razvedenim muškar-cem! Naravno da ću to učiniti ako se prilika ukaže...

23. maj 1816.

Ris Holand, erl Godvin, Helen Holand, grofici Godvin

Helen,

Ako želiš da me vidiš, moraćeš da dođeš u kuću jer pokušavam da dovršim partituru koja je nužno potrebna za probu. Čemu dugu-jem ovo ljupko, premda neočekivano, zadovoljstvo? Verujem da nećeš ponovo tražiti razvod, jer će moj odgovor biti isti. Reći ću Simsu da sačeka odgovor jer nisam uveren da ćeš imati kuraži da kročiš u ovo leglo nemorala.

Ris (ili da kažem tvoj mili muž?)

Eloiza Džejms

23. maj 1816.

Gospodin Ned Safl, menadžer Italijanske kraljevske opere, Risu Holandu, erlu Godvinu

Ne želeći da vršim nepotrebnii pritisak na vas, lorde, partitura za *Kvekerku** potrebna mi je najkasnije do kraja meseca.

23. maj 1816.

Helen Holand, grofica Godvin, Risu Holandu, erlu Godvinu

Posetiću te danas po podne u dva sata. Uzdám se da ćeš biti sam.

---

* *The Quaker Girl*. (Prim. prev.)

POGLAVLJE DRUGO

Ključ skladnog braka

Trg Rotsfeld br. 15

London

Kočija Godvinovih stala je pred njenom nekadašnjom kućom ali grofica nije izašla. Lakej je držao otvorena vrata kočije i stepenice su bile spuštene. No Helen nije bila kadra da natera udove da je ponesu, stazom do kuće pa u kuću. Nije kuću ni pogledala godinama. Stekla je naviku da odvrća pogled sa nje ukoliko je morala da dođe u posetu nekoj prijateljici na Trgu Rotsfeld. Lako je bilo skrenuti pogled, ili se zagledati u postavu kočije kao da je nikada pre nije videla. Jer šta ako bi, kada bi pogledala u kuću, *svoju* kuću, videla na trenutak prizor koji su njeni susedi gledali svakog dana? Šta ako bi videla ženu koja je, prema svim izveštajima, sada boravila u Heleninoj sobi, spavala u Heleninom krevetu, u sobi pored Heleninog muža? U ustima je osetila gorki ukus metala. Šta u tom slučaju? Mogla je samo da se nada da je Ris uvažio njen zahtev; i ličilo bi na njega da bludnicu uključi u razgovor koji je ona jutros tražila.

Njen lakej je stajao savršeno mirno. Videla ga je krajičkom oka, znatiželjnog kao i ostatak posluge što je bio u vezi sa njenom neočekivanim posetom ovom delu grada. Znali su da se ona i njen muž nikada ne sreću. Sluge su uvek sve znale. Ustala je, spustila se niz stepenice pa

pošla stazom prema kući. Visoko je podigla glavu, kao i uvek. *Nije moja krivica što mi je muž bestidnik*, rekla je sebi. *Nije to moja krivica. Neću prihvatiti sramotu.* Helen je dobar deo vremena poslednjih nekoliko godina provodila odbijajući da prihvati sramotu. Bila je umorna od te konkretne mentalne vežbe.

Velika kuća je izgledala isto, barem spolja. Čovek bi očekivao da spolja vidi stvarne znakove moralne razuzdanosti iz unutrašnjosti: nakrivljene kapke ili oštećene gelendere. No osim što je bilo potrebno temeljno ispolirati mesing, kuća je izgledala jednako kao što je izgledala kada je ona pre deset godina otišla. Izdizala se nad njima, najviša na trgu, dom Godvinovih još pre rođenja Risovog oca, pre nego što je njegov deda postao erl, iz dana kada je kralj Džejms navodno svraćao na šolju ekstravaganatnog novog pića, čaja, zahvaljujući kome je Risov pradedu stekao bogatstvo. Čak ni tada Godvinovi nisu bili trgovci; taj rani lord Godvin bio je dvoranin usijane glave koji je čitavo nasleđstvo uložio u deonice Istočnoindijske kompanije. Ovaj genijalni potez je beznačajnog lorda Stjuartovih pretvorio u pretka jedne od najmoćnijih porodica u Engleskoj. Naslednici posle njega su bogatstvo uvećali lukavim brakovima, a ugled umešnošću u politici... Sve do rođenja Risa Holanda.

Daleko od toga da pokaže strast prema životu u politici, Ris je do većine pokušao da dopre pokušajima da šokira otmeno društvo i pisanjem komičnih opera sumnjive umetničke vrednosti. U oba poduhvata postigao je blistav uspeh. Na samu pomisao je Helen ukrutila leđa. Nije bila njena krivica što je Ris bio takav kakav je, koliko ni krivica njegove majke što ga je rodila. Jedna kočija je prokloparala ulicom, ali i dalje niko nije otvorao vrata. Njen lakej je ponovo udario zvekirom o vrata. Čula je kako zvuk odjekuje u prostranim hodnicima kuće, ali se batler nije pojavio. „Pokušaj da otvoriš vrata, Bindle“, naredila je.

Bindle je gurnuo vrata i ona su se, naravno, otvorila. Helen se popela stepenicama u hodnik pa se okrenula. „Provozaj kočiju parkom i vrati se po mene za jedan sat, molim te.“ Poslednje što je želela bilo je da prepoznaju njenu kočiju.

Skandalozan plan

I tako je u kuću ušla sama. Bilo je potpuno tiho. Ris mora da je zaboravio na njihov sastanak. Nigde nije bilo nijednog sluge. Helen je morala da prizna da joj je ovo pružilo nenadanu iskru zadovoljstva. Mesec i nešto više nakon što je otišla iz kuće, većina osoblja je pobjegla i čitavom Londonu izrazila svoje nezadovoljstvo što mora da gleda trupu ruskih plesačica kako vežba na trpezarijskom stolu. Bez odeće, ili su bar tako govorili. U to vreme je Helen bilo milo i što je u očima plemstva bila oslobođena svake krivice, i zbog pomisli da bi Risu moglo biti neprijatno bez odgovarajućeg osoblja.

No, naravno, nije mu bilo neprijatno. Ušla je u salon i odmah joj je postalo i više nego jasno da je stanje bilo upravo suprotno. Istina, bilo je malo prašine u salonu. Ali je kitnjasti i nadasve neudoban kauč koji im je za venčanje poklonila Helenina tetka Margaret sasvim nestao, najverovatnije je proteran na tavan. Prostorija je sada bila dom tri klavira – tri! Na mestu na kom se nekada nalazio *Heplovajtov* pisaci sto sada je stajao klavsen. Koncertni klavir blokirao je pogled na ulicu. A sobni klavir je stajao pod čudnim uglom u odnosu na vrata, očito ostavljen tamo gde su ga nosači spustili kada su ga uneli. Oko sva tri klavira nalazile su se gomile papira: delimično ispisane partiture, beleške, odbačeni zapisi.

Helen je izvila usne. Ris je muziku zapisivao na svemu i svačemu. Nije smeo da se baci nijedan list hartije zbog Risovog nesavladivog straha da je možda baš na njemu zapisao neku genijalnu frazu ili delić melodije pa na to zaboravio. Sudeći po izgledu prostorije, nijedan list hartije nije izbačen iz kuće od njenog odlaska, a mnogo je još svežnjeva papira ušlo na vrata.

Uzdahnula je i pogledala ogledalo iznad kamina. Bilo je prilično prašnjavo i napuklo u jednom uglu, ali joj je pokazivalo tačno ono što je želela da vidi; sav trud koji je uložila u odevanje se isplatio. Haljina za šetnju bila je od tkanine boje jagorčevine zbog koje joj je kosa izgledala još svetlije, gotovo belo. Ris je voleo njenu kosu. Toga se sećala. Stegnula je usne. Sećala se toga i još mnogo čega drugog.

Helen je žustro prišla najbližem klaviru. Mogla je baš i da pogleda kakve je gluposti pisao dok je čekala da se kočija vrati po nju. Za razliku od svega ostalog u prostoriji, sa klavira je barem bila obrisana prašina.

Ali Helen je zgrabila šaku razbacanih papira sa kompozicijama oko klavira i obrisala njome stolicu, za svaki slučaj. A zatim je bacila hartije nazad na pod, gde su sletele nazad na hrpe papira. Gomila je podsećala na snežni nanos; a papir koji je bacila spustio se poput svežih pahulja na već postojeću hrpu.

Na klaviru je stajalo nešto više od naškrabanih nota. Činilo se da je Risu partner, Fen, dao tekst arije, pesmu mlade devojke o proleću prepunom trešnjinog cveta. Helen je frknula; libreto za sve Risove opere pisao je Ričard Fenbridžton, a on je nagingao cvetnom zanosu. Nikako joj nije bilo jasno kako je Ris mogao da provodi vreme sa ovim besmislicama.

Helen je, ne skidajući rukavice, desnom rukom odsvirala melodiju. Melodija je bila prilično čarobna, poigravala je čas gore, čas dole a zatim – *tup*.

To mora da je bila greška. Sasvim je jasno bilo da mu je bila potrebna uzlazna lestvica u Es-duru. Devojka je zvučala kao udova. Pokušala je ponovo. Um-di-de-lala-*tup*. Na sreću, Ris je držao mastionice svugde po klaviru pa je ustala, svukla rukavice, zalepila partituru za gornju ploču klavira i počela da ispravlja. Nakon nekog vremena počela je da peva dok je pisala, silno uživajući u zapisivanju sarkastičnih komentara na marginama. Idiot je uporno gurao devojkicu u niži registar, a ona je morala da ostane visoko da se ne bi izgubila radost proleća.

Ris Holand, kao i svaki muškarac, umeo je da ceni zaobljenu žensku zadnjicu, naročito kada je njena vlasnica očito isprobavala njegovu ariju, baš kao što je i tražio. Dovoljno je teško bilo naterati Linu da je otpeva za njega: ali bilo je pravo zadovoljstvo videti da se od svoje volje upustila u ovu aktivnost. Prešao je prostoriju u nekoliko koraka i pljesnuo u znak zahvalnosti Linu po ljupkoj, maloj zadnjici. „Za ovo ću ti kupiti...“

No njegovo obećanje se pretvorilo u stegnuti povik. Žena koja je odskočila i okrenula se da se izmakne nije bila Lina.

„Bože sveti, zaboravio sam da dolaziš!“ Sada ga je gledala i Ris nije mogao da veruje da je napravio takvu grešku. Lina je bila punačka mala jarebica, a njegova žena bila je koščata motka sa jagodicama na koje si mogao da se posečeš, ako te najpre ne iseče njen pogled. I sada je suzila oči na način koji je prezirao.

Skandalozan plan

„Helen“, rekao je bedno.

„Pretpostavljam da je taj pozdrav bio namenjen nekom drugom?“
Ako još malo podigne obrvu, odleteće joj s lica.

„Izvinjavam se.“ Kao i uvek, osetio je kako se na njega spušta pokri-
vač teške ozlojeđenosti. Umela je da ga pogledom natera da se oseti kao
velika svinja. Nekakva ogromna kaljava zver.

Okrenuo se i seo, ignorišući činjenicu da ona i dalje stoji. Što se njega
ticalo, nakon što vam žena istrese sadržaj nokšira na glavu, nema potre-
be dalje insistirati na učtivosti. Doduše, nije to učinila nedavno, no nije
to bilo nešto što čovek može da zaboravi.

Podigla je bradu onako kako ona ume i sela preko puta njega, otme-
no i pažljivo kao prokleti mali vrabac. Nije je gledao sa nekim posebnim
razlogom, osim što je znao da će to kod nje izazvati nemir.

„Jesi li još smršala?“, najzad je pitao kada je tišina postala nesnosna.
Voleo je sočne obline pod rukom i ona je to znala. Činjenica da ih ona
nije imala uvek je sigurno dovodila do izliva gneva. No ona ga je igno-
risala, samo je kršila one tanke ruke u krilu.

„Došla sam da tražim razvod, Rise.“

Namestio se u ugao dvoseda. „Nisam li ti u pismu rekao da se ne tru-
diš? Nisam se predomislio u tom pogledu.“

Kako mu nije odmah odgovorila, dodao je zajedljiv komentar koji bi
sigurno trebalo da je natera da se razgnevi. „Tvoj zahtev me iznenađuje
jer se čini da se tvoj budući mladoženja već predomislio. Poslednji put
kada si tražila razvod od mene – u aprilu pre godinu dana, beše? – žele-
la si da se udaš za Ferfaks-Lejsija. No, koliko čujem, otišao je i oženio se
drugom, kako kaže stara balada. Za koga sad želiš da se udaš, Helen?“

„To nema nikakve veze sa mojom željom da se razvedem od tebe“,
rekla je razočaravajuće smirenim glasom.

„Ne slažem se. Ponavljam ono što sam ti već rekao: ako pronadeš mu-
škarca dovoljno hrabrog da stoji pored tebe tokom razvoda, dovoljno
hrabrog da dozvoli da ga tuže kao tvog supružnika, ja ću pristati. Tebe
radi. Ali ako nisi pronašla takvog muškarca...“ Zastao je. Vilicu je ste-
zala na način koji je još ponekad viđao u snovima.

„Zašto? Zašto ne možeš prosto da se razvedeš od mene a da ne znaš za koga ću se udati?“

„Razvod će nas koštati hiljade funti“, rekao je prekrstivši ruke na grudima. „Možda ti se čini da sam nesposoban upravnik imanja, Helen, ali nisam. Zašto bih, zaboga, izložio posed takvom trošku, kada to nema svrhe? A za ponovno venčanje potrebno je da se donese novi zakon. Ferfaks-Lejsi bi možda mogao da to postigne, ali malo je drugih koji imaju tu moć. Ako želiš da uzmeš ljubavnika, uzmi ga. Bog zna da će ti goditi.“ Sa zadovoljstvom je primetio kako se boja širi porcelanskim obrazima njegove supruge. Proklet bio ako zna zašto mu je jedno od osnovnih zadovoljstava u životu bila potreba da natera Helen da pokaže neki znak života.

„Ne želim da uzmem ljubavnika“, rekla je. „Prosto želim da se tebe otarasim, Rise.“

„Na neki drugi način osim ubistvom, hoćeš da kažeš?“

„Voljna sam da razmotrim sve opcije“, rekla je ledeno.

Ris se nasmejao, no pre je to bio lavež nego smeh. „Moraćeš da uzmeš ljubavnika. Ti ne možeš da podneseš zahtev za razvod zbog preljube, samo ja to mogu. Da li to znači da je neko već zamenio Ferfaks-Lejsija?“

Obrazi su joj buknuli i ona je progutala pljuvačku. „Mogla bih da unajmim muškaraca koji će se predstaviti kao moj budući suprug“, rekla je tiho.

„Ne vidim zašto bi traćila sredstva na advokate i mito i sve ostalo.“

„Mogu da platim od svog miraza. I prilično sam uverena da bi moja majka bila rada da pridoda tome značajnu sumu.“

„Ne marim čiji je novac. Nema svrhe, Helen! Venčani smo i venčani ćemo ostati. Mislim da to nije tako neprijatan život. Naposletku, nije da sam posesivan, zar ne? Uveren sam da možeš pronaći nekoga u Londonu ko će ti grejati stopala?“

Helen jedva da ga je čula, jedva da je slušala dok su je, jedna za drugom, zasipale proračunate uvrede. Samo ga je gledala. Dok su bili odvojeni na duži vremenski period, uspevala je da nauči sebe da pamti samo odvratne navike svoga muža i njegovo aljkavo oblačenje. Ali kada bi ga

Skandalozan plan

ponovo videla, ne bi mogla da ne primeti senke koje su mu trepavice bacale na obraze, i činjenicu da mu je donja usna bila tako puna. Očigledno samo da bi joj se bolje podsmevao. Ali imao je i jamice na obrazima, što je dodatno naglašavalo njegove duboko usađene oči. Oh, Ris nije bio lep. Ipak je imao širok nos i gegao se pri hodu i bio je suviše krupan da bi bio lep. Sajmon Darbi, e to je bio lep muškarac. Sajmon i Ris bili su kao lepotica i zver, samo što ona, Bog neka joj je u pomoći, nije mogla da ne pomisli kako je zver bila... bila...

„Dođavola, Helen, dajem sve od sebe da te bacim u pomamu, a ti me čak i ne slušaš“, rekao je Ris sada, očito ozlojeđen. „Mora da gubim veštinu.“

„Ne marim što ne želiš da trošiš novac“, brecnula se pa skrenula pogled s njegovog lica sa trunčicom gađenja prema samoj sebi. „Već priličan broj godina unazad više ne uzimam u obzir tvoje želje.“

„Evo moje Helen“, rekao je Ris pa se naslonio na naslon dvoseda. „Uznemirim se ako mi ne odbrusiš u odgovor. Osećam se kao da sunce nije izašlo.“

„Zar ne vidiš koliko bi bilo bolje po nas da se razvedemo pa da više ne moramo da se brecamo jedno na drugo?“, rekla je. „Izazivamo ono najgore jedno u drugom. Znam da ti budiš najgore u meni. Pretvaram se u pravu goropad, a ti... ti...“

„Moja supruga goropad?“, rekao je podsmešljivo. „Ne govori to!“

Helen je progutala. Nekako je morala da probije kroz tiradu podsmešljivih primedbi kojima ju je uvek zasipao. Morao je da je sasluša. „Obama bi nam bilo bolje kada ne bismo više bili u braku.“

„Ne vidim šta bi se time promenilo. Meni je sasvim prijatno ovako. Dopada mi se da imam ženu.“

„Teško da se može reći da me imaš!“

„Tvoje prisustvo, povremeno ili kakvo drugo, drži na odstojanju gramzivice“, istakao je. „Da se razvedemo, svaki drugi dan bi mi se pred stepenicama kvarile kočije, a debitantkinje bi ulazile da pokažu svoje muzičko umeće.“

„Ali, Rise“, rekla je Helen očajno, „želim da se udam za nekog drugog.“

„Za koga?“

Ćutala je.

„Hoćeš da mi kažeš“, pitao je Ris, „da ti nije važno za koga ćeš se udati samo da se mene rešiš?“

Klimnula je, pomalo trzavo. „Upravo tako.“

Otvorio je usta pa ih zatvorio. „Ne mogu da verujem da vodimo ovaj razgovor“, rekao je najzad. „Odbijam da ti dam razvod.“ Ris je zurio frustrirano u svoju suprugu. Uopšteno govoreći, nije mu bilo teško da razume žene. Uglavnom je smatrao da su bezlične, budalaste i sitničavo gramzive kada su u pitanju bile stvari kao što su trake za šešire i svilene čarape. Ali nikada nije napravio grešku i potcenio inteligenciju svoje žene.

„Trebalo je da odem sa onog prijema čim sam te upoznao, još 1807.“, rekao je iznenada. „Eto ti mladosti ludosti.“

„Volela bih da jesi“, rekla je Helen.

„Ali nisam“, rekao je sa oštrinom u glasu koja je i njega iznenadila. „Još se sećam kako sam ušao u salon i video te kako sviraš klavir...“

Odmahnula je glavom. „Klavsens.“

„Kako bilo, sedela si tamo u neakvoj žutoj haljini i svirala Perslovu melodiju *Najlepše ostrvo*.“

„Nisam znala da si tako sentimentalan, Rise“, rekla je savršeno ravnodušno.

„Teško da to mogu nazvati sentimentalnošću. Trudim se da zadržim tu sliku u glavi jer ona sažima najbezumniji poriv koji mi se u životu javio: ponudu da pobe gnemo i tajno se venčamo.“

Nije mogao da proceni da li je iritira. Bože, ovladala je sobom otkako su se venčali! U tim danima je i najmanji komentar mogao da je natera da brizne u plač i gađa ga nečim u glavu. Gledao je njeno kruto, sasušeno držanje i pitao se da mu nije stara Helen ipak bila milija.

„Teško da je to bio poriv, Rise, s obzirom na to da smo se poznavali nekoliko meseci pre nego što si me zaprosio. Ali, veruj mi, da mogu povući pristanak na tvoj slinavo uvredljiv zahtev, učinila bih to. Upropastio mi je život.“

Skandalozan plan

Bilo je duboke iskrenosti u njenom glasu koja je ućutkala duhovit odgovor koji je Ris razmatrao. Pažljivije se zagledao u svoju ženu. Ispod očiju su joj se širile tamne senke, a kosu je uplela što je čvršće mogla u one paklene pletenice koje je toliko volela.

„Da ne postoji neki problem, Helen?“, pitao je. „Mislim, veći nego inače?“

„Ti si problem.“ Podigla je pogled i očajanje u njemu ga je pogodilo pravo u grudi. „Ti si problem, Rise.“

„Ali zašto?“, pitao je iskreno zbunjeno. „Daleko sam manje skandalozan nego pre nekoliko godina kada sam...“, zastao je i odlučio da preskoči ruske plesačice, „kada sam bio mlađi. Nikada ti se nisam mešao u život. Šta bi moglo da bude tako strašno u činjenici da si udata za mene? Mislim da je to pozicija na kojoj mnoge žene mora da ti zavide. Ako budeš imala sreće, sručiću se mrtav na pod kao prvi muž Ezme Rolings, pa ćeš postati bogata udovica.“

Bila je to prilično trula šala, ali je zaslužila barem trzaj usnama.

„Časna reč, Helen, ne vidim šta je toliko gnusno u činjenici da sam ti muž. Mogao bih da razumem kada bih tražio da ispunjavaš svoje bračne dužnosti.“ Stao je i ostavio rečenicu da visi u vazduhu. Poželeo je da nije pokrenuo tu staru bolnu temu.

„Želim dete“, rekla je tiho. „I... i zaista mi je to važno.“

„I dalje?“, pitao je bez razmišljanja. Helen je sedela na samoj ivici kauča i u krilu stezala tanane prste. Ništa mu se na telu njegove žene nije preterano dopadalo, ali oduvek je voleo njene šake. *Kakva budala*, pomislio je, setivši se kako je bio dovoljno glup da pomisli kako će njima i njega milovati jednako nežno kao što je milovala dirke klavira.

Čelo je blago nabrala. „Da, i dalje. Kao što sam ti rekla prošlog proleća. Zašto ne bih i dalje želela dete?“

Ris je, kada je bio iznenađen, obično govorio ono što misli pa se posle zbog toga kajao. „Jer nisi baš...“, pogledao ju je.

„Šta?“

„Baš majčinski tip“, rekao je osetivši, sa zakašnjenjem, da se obreo u očito opasnoj situaciji.

„Objasni mi preciznije šta pod tim misliš, Rise.“ Činilo se da je ovo procedila kroz stegnute zube.

Ris se odupro nagonu da oko nje pogledom potraži lomljive predmete. „Majčinski tip... ah, plodna, rodna, znaš šta već hoću da kažem!“

„Plodna?“ Čuo je kako škripi zubima. „Usuđuješ se da mi kažeš da misliš da meni manjka plodnosti? Procenio si moje sposobnosti kao da sam krmača koju si kupio na pijaci?“

„Pogrešna reč“, rekao je tonući dublje. „Samo sam mislio...“

„Da?“

Ali Ris je uvideo svoju ludost. „Zašto, zaboga, želiš dete, Helen?“ A zatim je skupio oči. „Gde mi je pamet? Naravno da želiš dete jer sve tvoje prijateljice imaju decu, zar ne?“

„To nema nikakve veze s tim.“

„Ezme Bonington je prethodnog proleća izbacila ono derište“, rekao je, namerno vulgarno. „Karola Pinkerton ima kćerku, a tu je i Darbi sa sinom. To pokriva tvoj najuži krug, zar ne? Oh, čekaj... zaboravio sam na vojvotkinju od Girtona. I ona je rodila naslednika, zar ne?“

Na Heleninom licu sada više nije bilo boje. Gotovo da je osetio iskru sažaljenja.

„Džinin sin je rođen prošlog decembra. Ali uveravam te, Rise, da moja želja za decom nema mnogo veze sa srećom mojih prijateljica.“

Ris je ispustio nepristojan zvuk pa ustao i zaputio se prema klaviru. „To je smeće, Helen. Sve žene su iste. Želiš sve što ostale imaju, i nećeš prezati ni od čega da to i dobiješ. Pa, ne računaj na mene. odbijam da zatražim razvod. Ne vidim zašto da sebi priredim iskustvo koje će biti tako skupo i pogubno po moju reputaciju...“, dobacio je preko ramena, „... nisi li srećna, Helen? Najzad razvijam gnušanje prema skandalu.“

U tom trenutku mu je nešto privuklo pogled. „Koji je ovo đavo!“ Nadvio se nad listove hartije na klaviru. Njegova pakosna mala žena se očito zabavljala uništavanjem njegove partiture. „Šta si, dođavola, uradila ovde? Ova melodija mora da pada. Pretvorila si je u pesmu prokletog prodavca pomorandži!“ Naglo se okrenuo, ali je soba bila prazna.

POGLAVLJE TREĆE

U kom se gubi kontrola nad sobom

*Trg Berkli br. 40
London*

Nakon deset godina prijateljstva, pa makar i nakon samo jedne godine, žene obično mogu da procene duševno stanje one druge i sa udaljenosti od pet metara. Ezme Bonington, ponekad poznata kao grofica Bonington, a ponekad kao Ozloglašena Ezme, sebe je smatrala praktično naučnikom kada je u pitanju bila fina umetnost čitanja osećanja. Kada su pletenice njene prijateljice Helen bile uredno smotane na glavi i kada joj je svaka dlaka bila na svom mestu, sve je bilo u redu. Ali danas je ledi Godvin držala leđa kruto kao da joj je kičma bila izlivena od gvožđa, a oči su joj bile skupljene u oštre krhotine leda i pramičci kose su joj – što ju je najviše i odavalo – uokvirivali lice.

„Šta je, zaboga, bilo?“ pitala je Ezme pokušavajući da se seti da nije ona, Ezme, nekim svojim postupkom uvredila Helenin osećaj za primereno. Nije. Otkako se po drugi put udala, Ezme se nadasve gordila činjenicom da je skandalozna koliko i neka krava. Što je značilo da se Helen srela sa svojim mužem.

Helen je jednim ledenim pogledom poslala Ezminog batlera, Slo-
upa, iz sobe. „Htela sam da ga zamolim da nam donese čaj“, rekla je
Ezme donekle razočarano.

„Možeš da preživiš pola sata bez kolača od limuna“, brećnula se Helen.

Helen je, ako je bilo suditi po njenom izgledu, živela od vazduha. Ali
Ezme je bila navikla na čvrstu hranu i, kako je pozvala Helen na čaj, na-
meravala je da u njemu i uživa. Pozvonila je Sloupu. „Pretpostavljam da
si ponovo tražila razvod od Risa?“

„Neće ni da me sasluša, Ezme.“ Očajanje i gnev su joj se u borili u
glasu. „Ne mari ni trunke što ja želim dete.“

„O, Helen“, rekla je Ezme. „Tako mi je...“

„Nasmejao se i odbacio kao da je u pitanju puko nadmetanje“, pre-
kinula ju je Helen. „Ne želi čak ni da pokuša da razume kako je gledati
druge žene kako imaju decu i znati da ti to ne možeš.“ Glas joj je zapeo
na poslednjoj reči.

„Muškarci su bezosećajne zveri“, rekla je Ezme saosećajno. „A tvoj
muž je najgori predstavnik svog roda.“

„Svačiji muž je bolji od mog! Sećaš li se kada sam ti nakon Majlsove
smrti rekla da ti zavidim na pomirenju, premda je bilo kratko?“

„Naravno.“

„Mislila sam to iskreno. Dala bih sve da sam se udala za nekoga kao
što je bio tvoj prvi muž.“

„Majls i ja smo bili daleko od para kome bi trebalo zavideti“, istakla
je Ezme. „U vreme kada je umro, nismo živeli zajedno već deset godina.
Kako možeš da mi zavidiš na takvom braku?“

„Ne zavidim ti na braku. Zavidim ti na *mužu*. Kada si rekla Majlsu
da želiš dete, šta je on uradio?“

Ezme je iznenada razumela. „Pristao je.“

„A da si tražila razvod?“

„I na to bi pristao“, rekla je Ezme gutajući knedlu. „Majls je bio istin-
ski ljubazan čovek.“

„Bio je on i više od toga“, rekla je Helen žestoko. „Bio je dobar čovek.
Sve bi učinio za tebe, Ezme, znaš da bi.“